

ЗАКОН

за защита от шума в околната среда

Глава първа

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. Този закон урежда:

1. оценката, управлението и контрола на шума в околната среда, причинен от автомобилния, железопътния и въздушния транспорт, както и от промишлените инсталации и съоръжения, включително за категориите промишлени дейности по приложение № 4 към чл. 117, ал. 1 от Закона за опазване на околната среда (ЗООС), и от локални източници на шум;

2. определянето на степента на шумовото натоварване в околната среда чрез картотекиране и оценка на шумовите нива в околната среда и разработването на стратегически карти за шум;

3. акустичното планиране чрез разработването на плановете за действие въз основа на резултатите от картотекирането с оглед предотвратяване и намаляване на шума в околната среда, когато е възможно, и най-вече в случаи, при които превишаването на стойностите на даден показател на шум може да предизвика вредно въздействие върху здравето на хората, или за запазване стойностите на показателите на шума в околната среда в районите, в които стойностите не са надвишени;

4. достъпа и предоставянето на информация на обществеността за шума в околната среда и неговото въздействие;

5. правата и задълженията на държавните органи и органите на местното самоуправление, на юридическите лица и едноличните търговци по оценката, управлението и контрола на шума в околната среда.

Чл. 2. Целите на този закон за създаване на здравословни условия на живот на населението и опазване на околната среда от шум се постигат чрез разработването и прилагането на общ подход за неговото избягване, предотвратяване или намаляване.

Чл. 3. (1) Изискванията на закона се прилагат за шума в околната среда, на който хората са изложени в урбанизираните територии, в парковете и градините или в тихите зони в урбанизираните територии, в тихите зони извън урбанизираните територии или в районите в близост до детски, учебни, лечебни и научноизследователски заведения.

(2) Изискванията на закона не се прилагат за:

1. шума, предизвикан от лицето, подложено на неговото въздействие;

2. шума, предизвикан от домашни дейности;
3. шума, предизвикан от съседни в жилищни сгради;
4. шума на работните места;
5. шума в транспортните средства;
6. шума в резултат на военни действия във военни зони.

(3) Оценката, управлението и контролът на шума в работната среда се осъществяват в съответствие със Закона за здравословни и безопасни условия на труд и с подзаконовите нормативни актове по прилагането му.

(4) Оценката, управлението и контролът на шума в жилищните и обществените сгради се осъществяват в съответствие с този закон и със Закона за народното здраве, както и с подзаконовите нормативни актове по прилагането му.

(5) Изискванията към шума, предизвикан от домашни дейности и от съседни в жилищни сгради, се определят в съответствие с наредби на органите на местното самоуправление, приети по реда на Закона за местното самоуправление и местната администрация.

(6) Изискванията за ограничаване на вредния шум при проектирането и изпълнението на строежите се определят в съответствие със Закона за устройство на територията.

Глава втора

СТРАТЕГИЧЕСКИ КАРТИ ЗА ШУМ И ПЛАНОВЕ ЗА ДЕЙСТВИЕ

Чл. 4. (1) За всички агломерации, основни пътища, основни железопътни линии и основни летища на територията на страната се разработват и одобряват стратегически карти за шум в околната среда, отразяващи състоянието през предхождащата разработването на картата календарна година.

(2) Стратегическите карти за шум по ал. 1 съдържат текстова и графична информация за:

1. предходна, настояща и очаквана шумова ситуация, определена чрез стойностите на показателите за шум;
2. надвишаване на граничните стойности на показателите за шум;
3. предвиждания брой на жилища, детски, учебни, лечебни и научноизследователски заведения в определен район, които са изложени на завишени стойности на показателите за шум;
4. предвиждания брой хора, обитаващи район, който е изложен на шум.

(3) Стратегическите карти за шум по ал. 1 определят приоритетни райони, в които е констатирано превишаване на стойностите на даден показател на шум, което може да предизвика вредно въздействие върху здравето на хората и за които се прилагат планове за действие по чл. 6.

(4) Стратегическите карти за шум по ал. 1 се преразглеждат и при необходимост се актуализират най-малко веднъж на всеки 5 години от датата на одобряването им от компетентните органи по чл. 5, ал. 6.

Чл. 5. (1) Стратегическите карти за шум се възлагат за разработване от:

1. кметовете на общини - за агломерациите;
2. министъра на транспорта и съобщенията - за основните железопътни линии и основните летища;
3. министъра на регионалното развитие и благоустройството – за основните пътища.

(2) Кметовете на общини представят проектите на стратегическите карти за шум за становище на министъра на здравеопазването и министъра на околната среда и водите най-късно 4 месеца преди крайната дата за одобряването им по § 2.

(3) Министърът на здравеопазването и министърът на околната среда и водите в двумесечен срок от представянето на проекта на стратегическа карта за шум изпращат становище до кметовете на общини, което се взема предвид при подготовката на окончателен проект на стратегическа карта за шум.

(4) Извън случаите по ал. 1, т. 1 стратегически карти за шум могат да се възлагат за разработване от кмета на съответната община по негова инициатива, като се одобряват от съответния общински съвет.

(5) Министърът на транспорта и съобщенията и министърът на регионалното развитие и благоустройство представят проектите на стратегически карти за шум за одобряване от министъра на здравеопазването най-късно 4 четири месеца преди крайната дата за одобряването им по § 2.

(6) Стратегическите карти за шум по ал. 1 се одобряват от:

1. общинските съвети – за агломерациите;
2. министъра на здравеопазването – за основните железопътни линии, основните летища и основните пътища по предложение на експертен съвет към него.

(7) Функциите и съставът на експертния съвет по ал. 6, т. 2 се определят от министъра на здравеопазването. В състава му задължително се включват представители на Министерството на околната среда и водите.

Чл. 6. (1) С цел управление, предотвратяване и намаляване на шума в околната среда в агломерациите и в районите по чл. 3, ал. 1 в непосредствена близост до основните пътища, основните железопътни линии и основните летища, до промишлените инсталации и съоръжения, включително за категориите промишлени дейности по приложение № 4 към чл. 117, ал. 1 от ЗООС, както и до локални източници на шум се разработват планове за действие.

(2) Плановете за действие по ал. 1 съдържат анализи на текущото състояние, прогнози и мерки за намаляване и предотвратяване на шума, свързани с превишаване на граничните стойности на даден показател на шума в околната среда в районите на агломерациите и в близост до основните пътища, основните железопътни линии и основните летища на територията на страната.

(3) Плановете за действие по ал. 1 се преразглеждат и при необходимост се актуализират най-малко веднъж на всеки 5 години от датата на одобряването им от компетентните органи по чл. 8, ал. 2.

(4) Мерките за намаляване и предотвратяване на шума в околната среда, предвидени в плановете за действие, се осъществяват в посочените в тях срокове и се финансират от собствениците на обектите и съоръженията - източници на шум в околната среда.

(5) Мерките за намаляване и за предотвратяване на шума в околната среда от промишлени инсталации и съоръжения в категориите промишлени дейности по приложение № 4 към чл. 117, ал. 1 от ЗООС са част от условията на комплексното разрешително.

Чл. 7. Изискванията към разработването и съдържанието на стратегическите карти за шум по чл. 4 и към плановете за действие по чл. 6 се определят с наредба на Министерския съвет по предложение на министъра на здравеопазването.

Чл. 8. (1) План за действие се възлага за разработване от:

1. кмета на съответната община - за агломерациите по реда на разработването, одобряването, отчета и контрола на общинските програми за опазване на околната среда по глава пета от ЗООС;

2. министъра на транспорта и съобщенията - за основните железопътни линии и основните летища;

3. министъра на регионалното развитие и благоустройството – за основните пътища.

(2) Плановете за действие по ал. 1 се одобряват от:

1. общинските съвети – за агломерациите;

2. министъра на здравеопазването – за основните железопътни линии, основните летища и основните пътища по предложение на експертния съвет по чл. 5, ал. 6, т. 2.

(3) Мерките от плановете за действие са неразделна част от съответната общинска програма за опазване на околната среда.

(4) Извън случаите по ал. 1, т. 1 планове за действие могат да се възлагат за разработване от кмета на съответната община по негова инициатива, като се одобряват от съответния общински съвет.

Глава трета

УЧАСТИЕ НА ОБЩЕСТВЕННОСТТА И ИНФОРМАЦИЯ ЗА ОБЩЕСТВЕННОСТТА

Чл. 9. (1) При разработване на плановете за действие по чл. 6 компетентните органи по чл. 8, ал. 1 организират обществено обсъждане, в което могат да участват всички заинтересувани физически и юридически лица, включително

обществени организации, сдружения, групи и отделни граждани, териториални органи на изпълнителната власт, органи на местното самоуправление, както и други заинтересувани организации и институции.

(2) Компетентните органи по чл. 8, ал. 1 осигуряват достъп до проекта на плана за действие за период 30 календарни дни преди общественото обсъждане. Те уведомяват лицата по ал. 1 чрез средствата за масово осведомяване или по друг подходящ начин за мястото, на което проектът на план за действие е на разположение, както и за мястото и датата на провеждане на общественото обсъждане.

(3) Лицата по ал. 1 представят писмено своите становища на срещата за обществено обсъждане или ги изпращат на компетентния орган не по-късно от 7 календарни дни след датата на провеждане на общественото обсъждане.

(4) Становищата от общественото обсъждане се вземат предвид от компетентните органи при разработването на окончателен вариант на плановете за действие.

Чл. 10. (1) Компетентните органи по чл. 8, ал. 1 осигуряват достъп на обществеността до одобрените стратегически карти за шум и на одобрените планове за действие по реда на глава втора от Закона за опазване на околната среда, включително чрез съвременните информационни технологии.

(2) Резюме с най-важната информация от стратегическите карти за шум по чл. 4 и плановете за действие по ал. 6 се публикува в ежегодните доклади за състоянието на околната среда по чл. 11, т. 8 от ЗООС.

(3) Достъпът до информация за шума в околната среда се осъществява по реда на глава втора от ЗООС.

Глава четвърта

ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА ДЪРЖАВНИТЕ ОРГАНИ И ОРГАНИТЕ НА МЕСТНОТО САМОУПРАВЛЕНИЕ, НА ЮРИДИЧЕСКИТЕ ЛИЦА И ЕДНОЛИЧНИТЕ ТЪРГОВЦИ

Чл. 11. Министърът на здравеопазването:

1. организира създаването, функционирането и ръководството на националната система за мониторинг на шума в урбанизираните територии в съответствие със Закона за народното здраве;

2. организира извършването на изследвания за вредните ефекти на шума върху здравето на населението, които могат да бъдат оценявани посредством съотношението “доза-въздействие”;

3. осъществява оценката, управлението и контрола на шума в околната среда, предизвикан от локални източници на шум;

4. ежегодно изготвя обобщен национален доклад за шума в околната среда и в срок 6 месеца след изтичането на календарната година го представя на министъра на околната среда и водите във връзка с изготвянето на ежегодните доклади за състоянието на околната среда по чл. 11, т. 8 от ЗООС;

5. съвместно с министъра на околната среда и водите издава наредба, с която се определят показателите за шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието, граничните стойности на показателите за шум в околната среда, методите за оценка на стойностите на показателите за шум в околната среда, както и методите за оценка на вредните ефекти от шума върху здравето на населението;

6. съвместно с министъра на околната среда и водите издава наредба за реда и начина за създаване на мрежите и за дейността на националната система за мониторинг на шума в околната среда, и за изискванията за провеждане на собствен мониторинг и предоставяне на информация от източниците на шум в околната среда;

7. съвместно с министъра на транспорта и съобщенията и с министъра на регионалното развитие и благоустройството издава наредба за изискванията за създаването, поддържането и съдържанието на регистрите по чл. 13 и 14.

Чл. 12. Министърът на околната среда и водите:

1. осъществява оценката, управлението и контрола на шума, излъчван от промишлените инсталации и съоръжения, включително за категориите промишлени дейности по приложение № 4 към чл. 117, ал. 1 от ЗООС;

2. съгласувано с министъра на здравеопазването организира предоставянето на информация и докладването по отношение на шума в околната среда пред международни организации в съответствие с международни договори, по които Република България е страна.

Чл. 13. Министърът на транспорта и съобщенията:

1. организира създаването и поддържането на регистър на основните летища и основните железопътни линии в страната;

2. организира дейността по определяне на основните летища и основните железопътни пътища в страната.

Чл. 14. Министърът на регионалното развитие и благоустройството:

1. организира създаването и поддържането на регистър на агломерациите и основните пътища в страната;

2. организира дейността по определяне на агломерациите и основните пътища в страната;

3. съвместно с министъра на здравеопазването, министъра на вътрешните работи и министъра на околната среда и водите издава наредба за ограничаване на вредния шум чрез шумоизолиране на сградите при тяхното проектиране и за правилата и нормите при изпълнението на строежите по отношение на шума, излъчван по време на строителство.

Чл. 15. (1) Кметовете на общини и кметовете на райони в градовете с районно деление:

1. организират и възлагат разработването на стратегическите карти за шум по чл. 4 и на плановете за действие по чл. 6 на местно равнище и осъществяват контрол върху тях;

2. определят длъжностни лица от съществуващите структури в общинската администрация, притежаващи необходимата квалификация, за осъществяване на дейностите, свързани с ограничаване на шумовите нива в околната среда.

(2) Компетентните органи на централната администрация оказват методическа помощ за изпълнение на задълженията на органите на местното самоуправление.

Чл. 16. Юридическите лица и едноличните търговци:

1. осъществяват дейността си по начин, който не допуска предизвикване на шум в околната среда над граничните стойности, определени с наредбата по чл. 11, т. 5;

2. собственици на инсталации и съоръжения за категориите промишлени дейности по приложение № 4 към чл. 117, ал. 1 от ЗООС провеждат собствен мониторинг и предоставят информация на регионалните инспекции по околна среда и водите (РИОСВ) за излъчвания от тях шум в околната среда;

3. оказват съдействие на компетентните органи по този закон при извършване на контрол и проверки.

Глава пета КОНТРОЛ

Раздел I Общи условия

Чл. 17. Министърът на здравеопазването или упълномощени от него длъжностни лица осъществяват контрол върху шума в околната среда, предизвикан от локални източници на шум, по ред, определен със закон.

Чл. 18. Министърът на околната среда и водите, директорите на РИОСВ или упълномощени от тях длъжностни лица осъществяват превантивен, текущ и последващ контрол върху инсталациите и съоръженията от промишлеността, включително за категориите промишлени дейности по приложение № 4 към чл. 117, ал. 1 от ЗООС.

Чл. 19. Министърът на вътрешните работи или упълномощени от него длъжностни лица осъществяват контрол върху техническата изправност на моторните превозни средства, движещи се по пътищата, отворени за обществено ползване, по отношение на излъчвания от тях шум в околната среда в съответствие със Закона за движението по пътищата и подзаконовите нормативни актове по прилагането му.

Чл. 20. Министърът на вътрешните работи или упълномощени от него длъжностни лица съвместно с кметовете на общини организират и регулират движението на автомобилния транспорт в населените места с оглед намаляване на шумовите нива до допустимите норми.

Чл. 21. (1) Министърът на транспорта и съобщенията или упълномощени от него длъжностни лица осъществяват контрол върху:

1. въздухоплатателните средства и подвижния железопътен състав относно шума, излъчван от тях в околната среда;

2. техническата изправност и одобряването на типа на новите моторни превозни средства по отношение на излъчвания от тях шум в околната среда в съответствие със Закона за движението по пътищата и подзаконовите нормативни актове по прилагането му;

3. основните летища относно шума, излъчван в околната среда в резултат на тяхната дейност.

(2) Контролът относно шума, излъчван в околната среда от основните летища, се регламентира с наредба на министъра на транспорта и съобщенията.

Чл. 22. (1) Юридическите лица и едноличните търговци са длъжни да осигуряват достъп и да оказват съдействие на органите по чл. 17 - 21 за всички обекти и територии за извършване на проверки и измервания от източници на шум в околната среда.

(2) Достъпът до обекти на Министерството на вътрешните работи и на Министерството на отбраната се разрешава от съответното министерство.

(3) Органите на изпълнителната власт и подчинените им администрации, организациите, юридическите и физическите лица са длъжни да оказват съдействие на органите, осъществяващи контрол по изпълнението на техните функции.

Чл. 23. (1) Кметовете на общини или упълномощени от тях длъжностни лица упражняват контрол за спазване на правилата и нормите за изпълнение на строежите по отношение на шума, излъчван по време на строителство.

(2) При необходимост от извършване на измерване на нивото на шума упражняването на контрола по ал. 1 се осъществява съвместно с регионалните органи на Министерството на здравеопазването.

(3) Органите по ал. 1 осъществяват контрола за спазване изискванията на закона в тихите зони извън урбанизираните територии.

Чл. 24. За установените по време на контролната дейност административни нарушения контролните органи съставят актове.

Раздел II **Превантивен контрол**

Чл. 25. Превантивният контрол се осъществява чрез процедурите за екологична оценка и оценка на въздействието върху околната среда и чрез издаване на разрешителни по реда на ЗООС, както и чрез процедурите по съгласуване и разрешаване по реда на Закона за народното здраве.

Чл. 26. (1) Превантивният контрол има за цел предотвратяване излагането на различни видове шум в околната среда над граничните стойности, определени в наредбата по чл. 11, т. 5.

(2) В изпълнение на своите функции и с оглед постигането на целта на превантивния контрол органите по чл. 17 - 21 съставят предупредителни протоколи на физическите лица, на управителните органи на юридическите лица и на едноличните търговци, които подлежат на контрол.

(3) В протоколите по ал. 2 се отразяват фактите или обстоятелствата, които могат да доведат до излагането на различни видове шум в околната среда над граничните стойности, и се дават задължителни предписания за недопускане на отразените факти и/или обстоятелства.

(4) Предписанията по ал. 3 са задължителни за проверявания.

Раздел III **Текущ и последващ контрол**

Чл. 27. (1) Текущият контрол обхваща:

1. контрола върху източниците на шум в околната среда;
2. контрола по изпълнението на условията в издадените от компетентните органи комплексни разрешителни и други документи по процедурите по чл. 25, отнасящи се до излъчването на шум в околната среда.

(2) Текущият контрол се осъществява чрез извършване на проверки, наблюдения и измервания.

(3) Текущият контрол включва достъп до:

1. данните от собствения мониторинг на шума в околната среда, излъчван от дейността на физическите и юридическите лица;
2. информацията, свързана с дейността на юридическите лица и едноличните търговци, предизвикваща шум в околната среда;
3. имотите и съоръженията независимо от формата им на собственост.

Чл. 28. (1) По време на извършването на текущия контрол длъжностни лица, определени от органите по чл. 17 – 21, съставят констативни протоколи.

(2) В протоколите по ал. 1 се отразяват констатираните факти и обстоятелства и се дават задължителни предписания с посочване на срокове и отговорни органи и/или лица за изпълнението им.

Чл. 29. Последващият контрол се осъществява чрез проследяване на:

1. резултатите от изпълнението на мерките, предвидени в плановете за действие по глава втора;
2. изпълнението на предписанията, дадени на контролираните лица по време на извършването на превантивния и на текущия контрол.

Глава шеста **АДМИНИСТРАТИВНОКАЗАТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ**

Раздел I **Принудителни административни мерки**

Чл. 30. За предотвратяване и преустановяване на административните нарушения по този закон, както и за предотвратяване и преустановяване на вредните

последници от тях компетентните органи или упълномощени от тях длъжностни лица прилагат принудителни административни мерки по реда на чл. 31.

Чл. 31. (1) Министърът на здравеопазването, министърът на околната среда и водите и кметовете на общини или упълномощени от тях длъжностни лица в съответствие с техните правомощия могат:

1 да предписват мерки за отстраняване на констатирани нарушения;

2. да спират дейности на инсталации и съоръжения на промишлеността, включително за категориите промишлени дейности по приложение № 4 към чл. 117, ал. 1 от ЗООС и на локални източници на шум при нарушаване изискванията на закона.

(2) Спирането на дейностите по ал. 1, т. 2 се извършва със заповед на органите по ал. 1 и е в сила до отстраняване на причината, довела до налагане на принудителната административна мярка.

Чл. 32. Заповедта по чл. 31, ал. 2 може да се обжалва по реда на Закона за Върховния административен съд, съответно по Закона за административното производство.

Раздел II

Административни нарушения и наказания

Чл. 33. (1) За нарушенията на този закон, които не съставляват престъпления, длъжностните лица се наказват с глоби от 100 до 1000 лв.

(2) За нарушенията на този закон, които не съставляват престъпления, на физическите лица се налагат глоби от 100 до 1000 лв., а на юридическите лица и на едноличните търговци се налагат имуществени санкции в размер от 500 до 5000 лв.

(3) При повторно нарушение се налага глоба или имуществена санкция в двойния размер по ал. 1 и 2.

(4) При установяване на няколко причинителя на шум над граничните стойности физическите лица, едноличните търговци и юридическите лица носят солидарна отговорност.

Чл. 34. (1) Длъжностно лице, което не допусне в обекта или на територията си контролен орган, извършващ проверка или измерване, се наказва с глоба от 100 до 1000 лв.

(2) На юридическото лице или едноличния търговец се налага имуществена санкция от 1000 до 10 000 лв. в случаите, когато негов работник или служител извърши нарушение по ал. 1.

Чл. 35. (1) За нарушения по този закон, свързани с превишаване на граничните стойности на шум, на физическите лица се налагат глоби от 500 до 1000 лв., а на юридическите лица и на едноличните търговци се налагат имуществени санкции в размер от 1000 до 3000 лв.

(2) При повторно нарушение по ал. 1 на физическите лица се налагат глоби от 2000 до 6000 лв., а на юридическите лица и на едноличните търговци се налагат имуществени санкции в размер от 4000 до 7000 лв.

Чл. 36. Наказанията по чл. 33 се налагат и на лицата, които:

1. не предоставят на контролните органи съществуващите данни и информация от собствения мониторинг;

2. не изпълняват предписанията, предвидени в индивидуалните административни актове и в констативните протоколи по чл. 28, ал. 1, издадени от компетентните органи или от упълномощени от тях длъжностни лица.

Чл. 37. Актовете, с които се установяват административни нарушения, се съставят от органите по чл. 17 - 21.

Чл. 38. Наказателните постановления се съставят по реда на Закона за административните нарушения и наказания и се издават от компетентните органи по чл. 17 - 21.

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§ 1. По смисъла на този закон:

1. “Шум в околната среда” е нежелан или вреден външен звук, създаден от човешки дейности, включително шумът, издаван от транспортните средства, от автомобилния, железопътния и въздушния транспорт, от инсталации и съоръжения на промишлеността, включително за категориите промишлени дейности по приложение № 4 към Закона за опазване на околната среда и от локални източници на шум.

2. “Вредни ефекти” е отрицателното въздействие върху човешкото здраве.

3. “Дискомфорт” е степента на раздразнение, създавана от шума в околната среда, определена посредством проучвания в тази област.

4. “Локални източници на шум” са търговските обекти, увеселителните заведения, сервиси за услуги и други, разположени на територията, определена като урбанизирана територия по Закона за устройство на територията.

5. “Показател за шум” е физична величина за определяне на шума в околната среда, която има връзка с даден вреден ефект.

6. “Оценка” означава всеки използван метод за изчисляване, прогнозиране, предвиждане или измерване стойността на даден показател за шум или свързаните с него вредни ефекти.

7. “Агломерация” е населено място с население над 100 000 жители и определена като урбанизирана територия по Закона за устройство на територията.

8. “Тиха зона в урбанизираните територии” е част от територия, където не се отчитат стойности на показатели за шум по-високи от граничните стойности.

9. “Тиха зона извън урбанизираните територии” е територия, където не се отчитат стойности на показатели за шум, предизвикани от транспорт, промишлена дейност или увеселителни заведения.

10. “Основен път” е републикански път, през който преминават над 3 млн. моторни превозни средства годишно.

11. “Основна железопътна линия” е железопътна линия, през която преминават над 30 хил. влака годишно.

12. “Основно летище” е гражданско летище за обществено ползване - за обслужване на международни и вътрешни превози, което осъществява над 10 хил. излитания и кацания годишно, с изключение на тези, извършвани само за тренировъчни цели на леките самолети.

13. “Картотекиране на шум” е представянето на данни за съществуваща или очаквана шумова ситуация като стойности на показатели за шум, доказващи нарушения на определена гранична стойност, броя на засегнатите жители в даден район или броя на жилищата, изложени на някои стойности на показатели за шум в определена територия;

14. “Стратегическа карта за шум” е карта, предназначена за цялостна оценка за излагането на шум в дадена територия, предизвикан от различни източници на шум, или за общо прогнозиране в такава територия.

15. “План за действие” са планове, изготвени за управление на шума в околната среда, включително за намаляването му, ако е необходимо.

16. “Акустично планиране” е контролиране на бъдещ шум като планирани мерки, като планиране използването на земя, системи за проектиране и планиране на трафик; намаляване на шума посредством мерки за шумоизолиране и контрол на шума при източниците.

17. “Денонощно ниво на шума” е показател за шума, свързан с дискомфорта през цялото денонощие.

18. “Дневно ниво на шума” е показател за шума, свързан с дискомфорта през деня.

19. “Вечерно ниво на шума” е показател за шума, свързан с дискомфорта вечерта.

20. “Нощно ниво на шума” е показател за шума, свързан с нарушаването на съня.

21. “Съотношение доза-въздействие” е съотношението между стойността на показателя за шум и вредното въздействие.

22. “Гранична стойност” е стойност на показателя за шум, чието превишаване кара компетентните органи да разгледат и приложат мерки за намаляване на шума.

23. “Повторно нарушение” е нарушение, извършено в едногодишен срок от влизането в сила на наказателното постановление, издадено на нарушителя за нарушение от същия вид.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 2. Стратегическите карти за шум по чл. 4 се одобряват:

1. за всички агломерации с над 250 хил. жители, за всички основни пътища, през които преминават над 6 млн. моторни превозни средства годишно, за всички основни железопътни линии с над 60 хил. преминавания на влакови композиции годишно и за всички основни летища на територията на страната - в срок до 30 юни 2007 г.

2. за всички останали агломерации, основни пътища и основни железопътни линии – в срок до 30 юни 2012 г.

§ 3. Стратегическите карти за шум по чл. 4 се предоставят на министъра на здравеопазването и на министъра на околната среда и водите от органите по чл. 5, ал. 1:

1. за всички агломерации с над 250 хил. жители, за всички основни пътища, през които преминават над 6 млн. моторни превозни средства годишно, за всички основни железопътни линии с над 60 хил. преминавания на влакови композиции годишно и за всички основни летища на територията на страната - в срок до 30 септември 2007 г.

2. за всички останали агломерации, основни пътища и основни железопътни линии – в срок до 30 септември 2012 г.

§ 4. Плановете за действие по чл. 6 се одобряват:

1. за всички агломерации с над 250 хил. жители и за райони в близост до основните пътища с над 6 млн. преминавания на моторни превозни средства годишно, до основните железопътни линии с над 60 хил. преминавания на влакове годишно и до основните летища на територията на страната - в срок до 18 юли 2008 г.

2. за всички останали агломерации, основни пътища и основни железопътни линии – в срок до 18 юли 2013 г.

§ 5. Плановете за действие по чл. 6 се предоставят на министъра на здравеопазването и на министъра на околната среда и водите от органите по чл. 8:

1. за всички агломерации с над 250 хил. жители, за всички основни пътища, през които преминават над 6 млн. моторни превозни средства годишно, за всички основни железопътни линии с над 60 хил. преминавания на влакови композиции годишно и за всички основни летища на територията на страната - в срок до 31 октомври 2008 г.

2. за всички останали агломерации, основни пътища и основни железопътни линии – в срок до 31 октомври 2013 г.

§ 6. Определянето на агломерациите, на основните жп линии, на основните пътища и на основните летища по § 2, т. 1 се извършва от съответните компетентни органи в срок до 30 април 2005 г., а на тези по § 2, т. 2 - срок до 31 октомври 2008 г.

§ 7. В Закона за опазване на околната среда се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 146, ал. 1 след думите “Закона за подземните богатства” се поставя запетая и се добавя “Закона за защита от шума в околната среда”.

2. В чл. 147:

а) в ал. 1 след думите “мониторинг на околната среда” се поставя запетая и се добавя “с изключение на националната система за мониторинг на шума в урбанизираните територии”;

б) в ал. 2 след думите “националната автоматизирана система за екологичен мониторинг” се поставя запетая и се добавя “с изключение на националната система за мониторинг на шума в урбанизираните територии”;

в) в ал. 4 след думите “мониторинговата дейност” се поставя запетая и се добавя “с изключение на мониторинговата дейност върху шума в урбанизираните територии”;

§ 8. Законът влиза в сила от 1 януари 2005 г.

§ 9. Изпълнението на закона се възлага на министъра на здравеопазването и министъра на околната среда и водите.

Законът е приет от XXXIX Народно събрание на
2004 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

**ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ:**

(Огнян Герджиков)

М О Т И В И

към проекта на Закон за защита от шума в околната среда

Разработването на проекта на Закон за защита от шума в околната среда се налага предвид развитието на законодателството в Европа и стремежа на Република България за присъединяване към Европейския съюз.

Законопроектът е изготвен с цел пълно хармонизиране с изискванията на Европейското законодателство по глава 22 “Околна среда”, сектор “Шум” и по-специално на *Директива 2002/49/ЕО от 2002 г. за оценка и управление на шума в околната среда*.

Приемането на закона се налага с оглед постигане на пълно съответствие с европейското законодателство, като се акцентира върху поетите от Република България ангажименти в преговорния процес за присъединяване към Европейския съюз по глава 22 “Околна среда”.

Законопроектът е изготвен и в отговор на Общоевропейския процес за ограничаване на вредното въздействие на шума и подобряване качеството на живот на хората. В публикуваната през 1996 г. Зелена книга за рамковата политика в областта на шума на Европейския съюз се констатира, че наднорменият шум е сериозен проблем за здравето на населението, като в същото време липсват достатъчно представителни и сравними данни за шумовата експозиция в околната среда. Сериозността на проблема проличава и в направения анализ на Световната здравна организация, според който в Европейския съюз близо половината от населението обитава зони с наднормени нива на шума.

С проекта на Закон за защита от шума в околната среда се въвежда общ подход за избягване, предотвратяване и намаляване на вредните въздействия на шума в околната среда, като същевременно се цели защита на здравето и осигуряване качеството на живота на хората. Със законопроекта се уреждат и оценката, управлението и контролът на шума в околната среда, причинен от автомобилния, железопътния и въздушния транспорт, от различни промишлени дейности и от локални източници на шум.

Акцентира се и върху функционирането на националната система и мрежите за мониторинг на шума в околната среда, разработването на стратегически карти за шума в околната среда, въз основа на които се разработват планове за действие, съдържащи анализи на текущото състояние, прогнози и мерки за приоритетно решаване на проблемите, свързани с превишаване стойностите на даден показател на шума в околната среда. Уеднаквяват се изискванията за оценка на въздействието на шума върху човешкото здраве и околната среда с изискванията, прилагани в държавите - членки на Европейския съюз.

С приемането на законопроекта ще се създаде система за контрол – превантивен, текущ и последващ. Определени са правомощията на контролните органи, както и актовете, които те издават в случаи на закононарушения. Определят се правата и задълженията на държавните и общинските органи, на физическите и

юридическите лица, както и условията, при които следва да бъде провеждан собствен мониторинг.

Предвижда се осигуряване на достъп на обществеността до информацията за шума в околната среда. Освен това се предвижда най-важната информация от стратегическите карти и плановете за действие да се публикува в ежегодните доклади за състоянието на околната среда по Закона за опазване на околната среда.

Тъй като към настоящия момент обществените отношения, свързани с контрола и управлението на шума, се регулират частично в редица недостатъчно обвързани помежду си нормативни актове, съществуващата нормативна база в страната не обхваща много от проблемите, които следва да бъдат регулирани. Освен това липсва съгласуваност между отделните институции, което води до дублиране на компетенциите и до неяснота по отношение на отговорностите между тях. Това положение ще се промени с приемането на новия закон и ще внесе яснота в практиката.

Приемането на законопроекта ще доведе до изграждане на нова цялостна концепция по отношение на шума в околната среда, до повишаване степента на хармонизиране на българското законодателство с правото на Европейския съюз, както и до по-ефективното му прилагане.

С приемането на Закона за защита от шума в околната среда ще се ускори процесът на транспониране на европейското законодателство по глава 22 "Околна среда" по отношение на сектор "Шум".

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(Симеон

Сакскобургготски)

